

การประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
An Application of the Two Principles of Sobhana Dhamma
to Management of the Seniors Allowance by the Thung Siri Mueang
Sub-District Administrative Organization, Suwannaphum District,
Roi Et Province

กำพล มีดทัพไทย¹

Kumphon Meudtubthai¹

รองศาสตราจารย์อุดม ปิริยสิงห์²

Assoc. Prof. Udom Piriyasing²

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2560

Email : kumphon1997@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ของผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน และ 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

¹ Graduate Students Majoring in Political Science, Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus

² อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

² Lecturers to Graduate Curriculum, Department of Political Science, Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus

* ได้รับบทความ: 27 กุมภาพันธ์ 2561; แก้ไขบทความ: 31 มีนาคม 2561; ตอรับการตีพิมพ์: 5 เมษายน 2561

Received: February 27, 2018; Revised: March 31, 2018; Accepted: April 5, 2018

การวิจัย ได้แก่ ผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 284 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการเบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทั้งสี่ด้าน ลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านขั้นตอนการให้บริการ ด้านความรวดเร็วในการให้บริการ และด้านการอำนวยความสะดวกในการให้บริการ 2) ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักธรรมทำให้งาม โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และด้านความรวดเร็วในการให้บริการ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผู้สูงอายุได้เสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง ลำดับตามความถี่จากสูงไปหาต่ำสามอันดับแรก ได้แก่ เจ้าหน้าที่ควรเอาใจใส่ขณะให้บริการจ่ายเบี้ยยังชีพให้มากกว่าที่เป็นอยู่ รวมทั้งควรพูดจาสุภาพไพเราะและเป็นกันเอง ควรให้สิทธิแก่ผู้รับเบี้ยยังชีพได้เลือกช่องทางการรับเบี้ยยังชีพในช่องทางอื่น ๆ เช่น จ่ายเบี้ยยังชีพโดยตรง หรือจ่ายผ่านธนาคารให้กับผู้รับเบี้ยยังชีพก็ได้ ซึ่งควรตรงวัน และเวลาที่กำหนด และในกรณีที่อายุครบ 60 ปีบริบูรณ์แต่ลืมลงทะเบียน เจ้าหน้าที่ควรรับขึ้นทะเบียนให้ครบทุกคน และควรให้คำแนะนำผู้มาลงทะเบียนและบริการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร

คำสำคัญ : 1. การประยุกต์หลักธรรมทำให้งาม 2. การให้บริการ 3. เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ABSTRACT

The Objectives of the research article were 1) to study an application of the Two Principles of Sobhana Dhamma (Gracing Virtues) to management of the seniors allowance by Thung Srimueang Sub-district Administrative Organization, Suwannaphum District, Roi Et Province, 2) to compare the opinions of the senior citizens, the recipients of the seniors allowance, in the said area, classified by gender, age and education, and 3) to survey the suggestions proposed by the said respondents. The samples were the senior citizens, who were the recipients of the seniors allowance from the above-mentioned organization, totally 284 in number. The device used for data collection was the five-rating scale questionnaire bearing reliability of .93. The computer program was used for data analysis, and statistical tools were frequency, percentage, mean, S.D., t-test and f-test (One way

ANOVA).

The research results were as follows : 1) According to the recipients of the seniors allowance, an application of the Two Principles of Sobhana Dhamma (Gracing Virtues) to management of the seniors allowance by Thung Srimueang Sub-district Administrative Organization, Suwannaphum District, Roi Et Province, was found, in both overall and individual aspects, to stand at the 'MUCH' level. The aspect that showed the highest mean was the persons in charge, followed by the service steps, the time of service per case and service facilitation, respectively. 2) The comparison of the recipients' opinions about an application of the Two Principles of Sobhana Dhamma (Gracing Virtues) to management of the seniors allowance by the said organization, classified by gender and education was found, in both overall and individual aspects, to show no statistically significant difference, which did not meet with the syntheses set. The comparison by age was found, in an overall aspect, to show no statistically significant difference, but in an individual aspect, it was found that the aspects of the persons in charge and the time of service per case showed the statistically significant difference at the rate of .05. 3) The suggestions proposed by the respondents were the following : (1) The persons in charge were recommended to pay more intention while serving, and their gentle manners, modest speech and familiarity were needed. (2) The access to various channels of receiving the allowance such as direct payment and payment via bank accounts should be provided. (3) The punctuality of payment was suggested. (4) In case there were some 60-year old persons failed to get registered, it should be the duty of the persons in charge to inform them of the matter and help them, and the authenticity of the related documents should also be approved.

Keywords : 1. An application two principles of sobhana dhamma 2. Management
3. The seniors allowance

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ในปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ เป็นยุคข้อมูลข่าวสารและเป็นยุคที่กระแสประชาธิปไตยมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ระบบราชการจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะในเรื่องการให้บริการประชาชนจะต้องเสมอภาคเป็นธรรม สะดวก รวดเร็ว ประหยัด ประชาชนพึงพอใจ และเป็นที่พึงของประชาชนได้ รวมทั้งการให้ประชาชนมีส่วนร่วม มีความโปร่งใส และพร้อมที่จะถูกตรวจสอบได้ โดยหน้าที่หลักของระบบราชการไทยประการหนึ่งคือ การให้บริการประชาชนและในปัจจุบันมีความต้องการและความคาดหวังในบริการของรัฐมากขึ้นทุกวัน จึงอาจกล่าวได้ว่าการปฏิรูประบบราชการในประเทศต่างๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้ให้ความสำคัญในเรื่องการให้บริการ

ประชาชนเป็นอย่างมาก เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีโอกาสและมาตรฐานการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น มีระเบียบวินัย และตั้งมั่นอยู่ในคุณธรรมตลอดจนเพื่อส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีสมรรถนะในการแข่งขันในโลก (สมาน รังสิโยภุชฌ์, 2543 : 137)

การประยุกต์หลักธรรมทางพุทธศาสนามาประกอบในการให้บริการก็จะยิ่งทำให้การบริการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักธรรมทำให้งาม ได้แก่ ขันติ โสรัจจะ ธรรมอันทำให้งามสองประการดังกล่าวนี้ เป็นเครื่องเสริมบุคลิกที่ดีให้แก่คน ทำให้คนมีน้ำใจหนักแน่น มั่นคงไม่หวั่นไหว สุขภาพเรียบร้อย นาคบ น่านับถือ ผู้ที่มีธรรมสองประการนี้ย่อมเป็นเครื่องประดับ ย่อมทำให้เป็นคนใจงาม น้ำใจดี มีกิริยาจาสุภาพเรียบร้อย สงบเสงี่ยมเป็นธรรมชาติที่จำเป็นสำหรับคนทำงานทุกชนชั้น (สมภพ ชีวรัฐพัฒน์, 2542 : 182) ดังนั้น หากผู้มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการให้บริการสามารถประยุกต์หลักธรรมทำให้งามมาใช้เป็นหลัก และแนวทางในการให้บริการแล้ว ย่อมทำให้ผู้รับบริการมีความพึงพอใจและบรรลุผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีประชากรทั้งสิ้น 7,423 คน มีผู้สูงอายุ จำนวน 976 คน (สำนักงานปลัด ฝ่ายนโยบายและแผน, 2559 : 3) องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง ได้ให้การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักเกณฑ์ของรัฐบาลกำหนด คือ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ทราบสิทธิตั้งแต่ก่อนวันที่รับลงทะเบียนผู้สูงอายุ จนถึงวันสุดท้ายของการรับลงทะเบียนให้ผู้สูงอายุที่มีความประสงค์ขอลงทะเบียน มาลงทะเบียนและยื่นคำขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุด้วยตนเอง ต่อองค์การบริหารส่วนตำบล โดยนำหลักฐาน ได้แก่ บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรอื่นที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐที่มีรูปถ่ายพร้อมสำเนา ทะเบียนบ้านพร้อมสำเนา สมุดบัญชีเงินฝากพร้อมสำเนา สำหรับกรณีที่ผู้ขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุประสงค์ขอรับเงินผ่านธนาคาร ในกรณีที่มีความจำเป็นไม่สามารถมาลงทะเบียนด้วยตนเองได้ อาจมอบอำนาจเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้อื่นเป็นผู้ยื่นคำขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแทนก็ได้ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประสงค์ขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้มาแสดงตนด้วยตนเองต่อองค์การบริหารส่วนตำบล รายงานข้อมูลจำนวนผู้สูงอายุที่มีสิทธิให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดสรรงบประมาณ และเบิกจ่ายเงินงบประมาณเงินสวัสดิการเบี้ยยังชีพตามที่ได้รับจัดสรรให้ผู้สูงอายุที่มีสิทธิ ซึ่งการบริหารงานสวัสดิการสังคมสงเคราะห์ดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมืองได้นำหลักธรรมและคำสอนของศาสนาต่างๆ มาใช้กับข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ประมวลจริยธรรมของข้าราชการ พนักงานจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง, 2559 : 8) เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการให้บริการ จำนวนสี่ด้าน ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านขั้นตอนการให้บริการ ด้านอำนวยความสะดวก และด้านความรวดเร็วในการให้บริการมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุทุกขั้นตอน

การให้บริการตามขั้นตอนดังกล่าว พบปัญหาสำคัญในการให้บริการเบี้ยยังชีพในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการทำงาน รายได้ซึ่งมาจากเงินอุดหนุนของรัฐบาล จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงาน และความรู้ความเข้าใจของบุคลากร การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับคัดเลือกผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติตามระเบียบ การประสานความร่วมมือกันระหว่างเจ้าหน้าที่และสมาชิก อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการบริการจ่ายเบี้ยยังชีพแต่ละเดือน ในบางครั้งกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านไม่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้รับเบี้ยยังชีพทราบ เกิดการโต้เถียงกัน

ระหว่างผู้สูงอายุด้วยกันเอง ความไม่เข้าใจกันระหว่างเจ้าหน้าที่และผู้สูงอายุที่รับให้บริการ ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถดำเนินงานได้สะดวกรวดเร็ว เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุของปัญหาและความล่าช้าในการจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้สูงอายุในแต่ละเดือน (สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง, 2557 : 2-11)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อนำผลการวิจัยใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาการประยุกต์หลักธรรมเพื่อบริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ของผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน

2.3 เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

3. สมมติฐานการวิจัย

ผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

4.1 ทำให้ทราบการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

4.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการเบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน

4.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

4.4 ทำให้สามารถนำผลวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ในการกำหนดนโยบายและวางแผนการทำงาน เพื่อให้สอดคล้องกับการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลของการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ประชากร ได้แก่ ผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งเป็น 12 หมู่บ้าน จำนวน 976 คน (สำนักงานปลัด ฝ่ายนโยบายและแผน, 2559 : 3) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งเป็น 12 หมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 284 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้สูตรของทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane) (Yamane, 1973 อ้างถึงใน อธิรุติ เอกะกุล, 2543 : 29) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) เท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test (One-way ANOVA) พร้อมทั้งใช้วิธีการของ L.S.D. (Least Significant Difference) เพื่อหาความแตกต่างรายคู่

6. ผลการวิจัย

6.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทั้งสี่ด้าน ลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านขั้นตอนการให้บริการ ด้านความรวดเร็วในการ และ ด้านอำนวยความสะดวกในการให้บริการ

6.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการและด้านความรวดเร็วในการให้บริการ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยสรุป ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เรียงลำดับความถี่สูงไปหาต่ำสามอันดับแรกคือ ในกรณีที่อายุครบ 60 ปีบริบูรณ์แต่ล้มลงทะเบียนเจ้าหน้าที่ควรรับขึ้นทะเบียนให้ครบทุกคนขั้นตอนการให้บริการควรไม่ซับซ้อนเข้าใจง่าย และควรมีการแบ่งทีมการให้บริการเพื่อให้ทันต่อการให้บริการ

7. อภิปรายผลการวิจัย

7.1 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการไปยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าโดยรวมทั้งสี่ด้านอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อภิปรายได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภารกิจในการให้บริการและอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของประชาชนในด้านต่างๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และมีอำนาจหน้าที่ที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน และอำนาจหน้าที่ที่อาจจัดทำกิจการในเขตตำบลตามมาตรา 68 เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะในเรื่องของการให้บริการ ได้ยึดถือมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหลักการและแนวทางปฏิบัติเพื่อเป็นเครื่องกำกับความประพฤติของตนพึงบริการด้วยความเสมอภาค สะดวก รวดเร็ว มีอัธยาศัยไมตรี โดยยึดประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง จึงตระหนักและมองเห็นความสำคัญในการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามมาใช้ในการให้บริการไปยังชีพผู้สูงอายุ เพื่อนำมาซึ่งประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความพอใจ ความผาสุกของประชาชน ความเจริญรุ่งเรือง และส่งผลให้เกิดความสุขความเจริญ ย้อนกลับมาสู่ตัวผู้ประพฤติปฏิบัติทุกคน ตามประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของพนักงานส่วนตำบล/และพนักงาน เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2559 จนเป็นผลทำให้ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1) ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อภิปรายได้ว่า เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีความเต็มใจให้บริการ ไม่พูดจากดุด่มดื่น หรือแสดงกิริยามารยาทที่ไม่ดีต่อประชาชนผู้มาขอรับบริการบริการด้วยอัธยาศัยไมตรีที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ สามารถควบคุมอารมณ์ให้เป็นปกติเมื่อผู้สูงอายุซักถามบ่อยครั้ง บริการด้วยความสุภาพเรียบร้อย ไม่แสดงกิริยาอาการที่น่ารังเกียจหรือไม่พอใจแก่ผู้สูงอายุที่มาขอรับบริการ ซึ่งสอดคล้องกับ กรมการปกครอง (2536 : 17) ได้กล่าวถึงหลักการให้บริการที่ดีว่า หมายถึงการที่ข้าราชการซึ่งทำงานติดต่อกับผู้ที่มาขอรับบริการด้วยความรวดเร็วเสมอภาคเป็นธรรมมีอัธยาศัยต่อผู้รับบริการด้วยดี และไม่เลือกปฏิบัติหลีกเลี่ยงการใช้อารมณ์ การโต้แย้ง การแสดงความฉุนเฉียวกับผู้มาติดต่อราชการ

2) ด้านขั้นตอนการให้บริการ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อภิปรายได้ว่า เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีการแนะนำขั้นตอนการลงทะเบียนขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุด้วยความสุภาพ มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริการทราบถึงขั้นตอนการจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นไปตามลำดับก่อน-หลัง ด้วยภาษาสุภาพ เจ้าหน้าที่มีมารยาทที่ดีงามในการสนทนา ซึ่งด้วยเหตุผลนี้จึงทำให้จึงทำให้ผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีความคิดเห็นต่อขั้นตอนการให้บริการ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด (ประมวลจริยธรรมของข้าราชการ พนักงานจ้าง องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัด

ร้อยเอ็ด, 2559 : 10) การยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วนถูกต้อง และไม่ปิดเบี่ยงข้อเท็จจริง ข้อ 7.3 เปิดเผยหลักเกณฑ์ ขั้นตอน วิธีปฏิบัติงาน ให้ผู้รับบริการทราบ รวมถึงให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้มาร้องขอตามกรอบของระเบียบ กฎหมาย

3) ด้านการอำนวยความสะดวก พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อภิปรายได้ว่า เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีความเต็มใจให้บริการมีการแบ่งทีมให้บริการอย่างทั่วถึง ติดต่อกับประชาชนกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการจัดเตรียมเอกสาร ให้คำแนะนำและเอาใจใส่ผู้มารับบริการด้วยความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน ตั้งใจให้บริการด้วยความรวดเร็วไม่ย่อท้อต่อความลำบากเมื่อบริการนอกสถานที่ ละเอียดยรอบคอบในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานให้ผู้มาขอรับบริการ เพื่อให้เกิดความประทับใจในการให้บริการ ผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง (ประมวลจริยธรรมของข้าราชการ พนักงานจ้าง องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด, 2559 : 10) กล่าวคือ การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ ให้บริการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยมีอัธยาศัยที่ดี ปราศจากอคติและไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลผู้มาติดต่อโดยไม่เป็นธรรมในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา หรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น

4) ด้านความรวดเร็วในการให้บริการ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อภิปรายได้ว่า เจ้าหน้าที่แบ่งทีมการให้บริการอย่างทั่วถึงบริการด้วยความรวดเร็ว ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความรวดเร็ว ยิ้มแย้มแจ่มใส และรักษาผลประโยชน์แก่ผู้มารับบริการทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง (ประมวลจริยธรรมของข้าราชการ พนักงานจ้าง องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด, 2559 : 10) กล่าวคือ การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ ปฏิบัติงานด้วยความถูกต้อง รอบคอบ รวดเร็ว รมัตถะวังไม่ให้เสื่อมเสียหรือกระทบสิทธิของบุคคลอื่น

7.2 จากการผลทดสอบสมมติฐานพบประเด็นที่น่าสนใจที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

7.2.1 ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการไปยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อภิปรายได้ว่า การแสดงความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการไปยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ของผู้สูงอายุไม่ขึ้นอยู่กับว่าจะเป็นเพศไหน แต่ขึ้นอยู่กับที่เป็นการมาตรฐานเดียวกันอย่างเสมอภาค ทั่วถึง เป็นธรรม เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีความเต็มใจให้บริการ ไม่พูดจากดูหมิ่น หรือแสดงกิริยามารยาทที่ไม่ดีต่อผู้มาขอรับบริการ บริการด้วยอัธยาศัยไมตรีที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ สามารถควบคุมอารมณ์ให้เป็นปกติเมื่อผู้สูงอายุซักถามบ่อยครั้งบริการด้วยความสุภาพเรียบร้อย ไม่แสดงกิริยาอาการที่น่ารังเกียจหรือไม่พอใจแก่ผู้สูงอายุที่มาขอรับบริการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง (ประมวลจริยธรรมของข้าราชการ พนักงานจ้าง องค์การ

บริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด, 2559 : 10) ที่ให้ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์และรับผิดชอบ การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว และไม่เลือกปฏิบัติ

7.2.2 ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการไปยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการและด้านความรวดเร็วในการให้บริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า กลุ่มผู้สูงอายุแม้มีอายุต่างกัน แต่อายุเป็นเพียงสถานภาพที่บ่งบอกให้ทราบว่าใครเกิดก่อนและใครเกิดหลังเท่านั้น อายุจึงไม่มีผลใดๆ ต่อการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการไปยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง ซึ่งผู้สูงอายุต่างได้รับสวัสดิการไปยังชีพแต่ละช่วงอายุตามระเบียบ กฎหมายและหนังสือสั่งการ และหน่วยงานได้ยึดหลักปฏิบัติในการให้บริการด้วยความเสมอภาค สะดวก รวดเร็ว มีอัธยาศัยไมตรี โดยยึดประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีพรรณ เสกธีระ (2554 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาหลักธรรมเรื่องความงามในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท พบว่า การประยุกต์ใช้หลักธรรมที่ทำให้งามในการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน สามารถกลมกลืนจิตใจของผู้ที่นำไปปฏิบัติให้เกิดความงามอย่างแท้จริง ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างไม่ประมาท คือ ไม่ขาดสติ เป็นคนมีความอดทน สงบเสถียรต่อสิ่งยั่วยุมีสีธรรมประจำใจ สภาพจิตใจสงบ ความเห็นถูกต้อง พร้อมทั้งมีสติปัญญาพิจารณาหาเหตุผลบนความเป็นจริงของชีวิต มีเมตตา กรุณาด้วยพรหมวิหาร มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พุดจาอ่อนหวาน ช่วยเหลือสังคม วางตนเหมาะสม และเป็นเพื่อนที่ดี

7.2.3 ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการไปยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า สาเหตุที่ไม่มีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้สูงอายุแม้มีระดับการศึกษาต่างกันก็มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ มองเห็นความชัดเจนในหลักปฏิบัติ และการดำเนินชีวิต เพราะการศึกษาเป็นเพียงเครื่องบ่งชี้ถึงระดับความแตกต่างทางความรู้ แต่เมื่อกลุ่มผู้สูงอายุทุกระดับการศึกษา ต่างได้เห็นถึงการให้บริการจ่ายไปยังชีพผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพ มีความเสมอภาค และเป็นธรรมย่อมทำให้เกิดความประทับใจ และมีความรู้สึกที่ดีต่อให้บริการ ระดับการศึกษาจึงไม่ใช่ประเด็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหานภดล สีทอง (2554 : บทคัดย่อ) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 และขันติโสรัจจะ กับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การของบุคลากร : ศึกษาเฉพาะกรณีบุคลากรของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่กล่าวว่า พื้นฐานทางด้านความคิด สติปัญญา ลักษณะนิสัยหรือแม้กระทั่งลักษณะบุคลิกภาพแต่ละคนเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากความสมัครใจส่วนบุคคล

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการให้บริการไปยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง โดยรวมทั้งสี่ด้านอยู่ในระดับ

มาก ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสวรรณภูมิ จึงควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ให้ยั่งยืนและพัฒนาบุคลากรให้ปฏิบัติตามหลักธรรมทำให้งามให้ถึงระดับมากที่สุดต่อไป โดยให้ความสำคัญกับด้านการอำนวยความสะดวกในการให้บริการเป็นอันดับแรก

8.1.2 ด้านการอำนวยความสะดวก ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง ควรให้ความสำคัญในการรักษาระดับคุณภาพมาตรฐานนี้ไว้ให้ยั่งยืนและการพัฒนาการปฏิบัติงานด้านการอำนวยความสะดวก ให้ถึงระดับมากที่สุดต่อไป โดยมีการประชาสัมพันธ์ให้คำแนะนำและเอาใจใส่ผู้มาขอรับบริการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และสถานที่บริการให้พร้อมเพื่อไม่ให้ผู้รับบริการรอนานเป็นการลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน และเกิดความประทับใจให้มากที่สุด

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.2.1 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุ และรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานด้านความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ โดยศึกษาข้อมูลเชิงลึกและนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนในการประยุกต์หลักธรรมทำให้งามในการพัฒนาการให้บริการไปยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

8.2.2 ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) โดยให้เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุกคนและผู้สูงอายุเป็นผู้ร่วมวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นสนับสนุนในการพัฒนาการปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

9. เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. (2536). **คู่มือประชาชน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- ธีรภูมิ เอกะกุล. (2543). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ประมวลจริยธรรมของข้าราชการ. (2559). **คู่มือประมวลจริยธรรมของข้าราชการ/พนักงานจ้าง**. ร้อยเอ็ด : องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง.
- พระมหานภดล สีทอง. (2554). **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 และขันติ-โสรจจะ กับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การของบุคลากร : ศึกษาเฉพาะกรณีบุคลากรของสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- มณีพรรณ เสกธีระ. (2554). **หลักธรรมเรื่องความงามในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท**. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมภาพ ชีวรัฐพัฒน์. (2542). **มงคลธรรมกับคุณภาพชีวิต (มงคล 38)**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : นานาสีพิมพ์.

สมาน รังสียกฤษฎ์. (2543). **การบริหารราชการไทย อดีต ปัจจุบัน และอนาคต**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสำนักพิมพ์บรรณกิจ (1991) จำกัด.

สำนักงานปลัด ฝ่ายนโยบายและแผน. (2559). **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2559 – 2562)**. ร้อยเอ็ด : องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง.

สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง. (2557). **คู่มือการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคม**. ร้อยเอ็ด : องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง.

10. คำขอบคุณ

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์อุดม พิริยสิงห์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ให้ความช่วยเหลือ และได้ถ่ายทอดความรู้ แนวคิดตลอดจนการตรวจสอบแก้ไข อันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ขอขอบคุณ ดร.ไพรัช พันชมภู ดร.สุวัฒน์ จิตต์จันทร์ ส.ต.ท.อัชฌา ฤทธาพรหม ซึ่งกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญและประเมินคุณภาพเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งให้คำแนะนำเป็นกำลังใจด้วยดี ขอขอบคุณ นายศรีศักดิ์ มีดทัพไทย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมืองทุกท่าน ที่อนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ อันเป็นที่เคารพรักรยิ่งของผู้วิจัยผู้ซึ่งวางรากฐานการศึกษาที่ดี และเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งของผู้วิจัย

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากงานวิจัยเล่มนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาจนสำเร็จ